

Het terrein waarop de huidige, 13de-eeuwse kerk is gelegen is cirkelvormig en ligt aanzienlijk hoger dan het omringende landschap.

Het springt in de Gaag als een halve cirkel uit en heeft een diameter van bijna honderd meter. Het water van de Gaag is even oud als de oudste middeleeuwse ontginningen, die uitgaan vanuit de rivier en hier gemiddeld 1750 meter diep zijn, zodat deze merkwaardige vorm ook vrij oud moet zijn, zeker ouder dan het einde van de 12de eeuw. Het is mogelijk dat wij hier te doen hebben met een kleine 10de- of 9de-eeuwse ringwalburcht, zoals rond het jaar 1000 in Denemarken nog werden aangelegd en zoals wij er drie kennen op Walcheren, een op Schouwen en een op Texel. Ongeveer 1500 meter ten zuiden van de plaats van de 'Maaslandse burcht' is een aantal jaren geleden een muntfibula uit het midden van de 9de eeuw gevonden.

Het domein, dat gelegen is tussen de Liora (Lier) en de Hisla (IJssel), en dat tot 25 augustus 985 door graaf Dirk II in leen gehouden werd van koning Otto III en dat hij op deze dag ten vrij eigen kreeg, zal voor een deel in dit gebied moeten gezocht worden en kan heel goed de burcht 'Maasland' omvat hebben. Deze schenking omvatte ook andere goederen 'in comitatibus ita nuncupatis Maselant, Kinhem, Texla'.

Maasland biedt nog zeer vele vraagstukken, waarmee wij door de opgraving van de commanderij voor het eerst zijn geconfronteerd.

OOSTVOORNE

Bij aanleg van een kabel tussen het gemeentehuis en een noodgebouw passeerde men een middeleeuwse muur. Deze is ontgraven en in tekening gebracht en bleek de 10,5 m lange en 0,9 m dikke kopgevel van een gebouw te zijn, daterende uit de tweede helft van de 14de eeuw (steenformaat 6/6,5 × 12,6/13,5 × 26 cm). Het betreft een deel van de bebouwing van de voorhof van de burcht van Voorne.